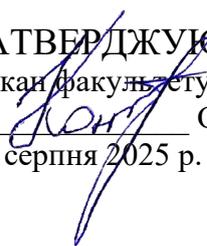

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет економіки, управління та діджиталізації
Кафедра публічного управління, менеджменту та інклюзивної економіки

ЗАТВЕРДЖУЮ
Дека́н факультету

Олег КОРКУШКО
29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОСНОВИ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
освітньо-професійна програма	"Професійна освіта (Цифрові технології)"
шифр і назва галузі знань	01 Освіта / Педагогіка
шифр і назва спеціальності	015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
назва спеціалізації	015.39 Цифрові технології
мова викладання	Українська

м. Кам'янець-Подільський
2025 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Навчально-реабілітаційним закладом вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Лаврук О. В., д.н.держ.управ., к.е.н., доцент, професор кафедри публічного управління, менеджменту та інклюзивної економіки

Робоча програма обговорена та схвалена на засіданні кафедри публічного управління, менеджменту та інклюзивної економіки

Протокол № 1 від 29 серпня 2025 року

В.о. завідувача кафедри

(підпис)

Олена БАЧИНСЬКА

(Ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

29 серпня 2025 року

1. Мета освітнього компонента

1.1. Мета вивчення ОК: формування у здобувачів освіти цілісного розуміння теоретичних і практичних засад освітнього менеджменту; опанування принципів, функцій і методів управління закладами освіти; розвиток здатності приймати ефективні управлінські рішення в освітньому середовищі, організовувати діяльність педагогічного колективу та застосовувати сучасні цифрові технології для забезпечення управлінських процесів у сфері освіти.

1.2. Компетентності, яких набувають здобувачі вищої освіти в процесі вивчення ОК:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	К 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
Спеціальні (фахові) компетентності	К 20. Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти. К 21. Здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці. К 24. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих. К 26. Здатність забезпечити якість освіти і управління діяльністю закладу освіти, відповідно до спеціалізації.

1.3. Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання	<p>ПР 02. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації).</p> <p>ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.</p> <p>ПР 08. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.</p> <p>ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проєктувати і реалізувати навчальні/розвивальні проєкти.</p> <p>ПР 23. Розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання.</p> <p>ПР 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях галузі/сфери.</p>
--------------------------------------	--

2. Опис освітнього компонента

2.1. Найменування показників:

2.1.1. Кількість кредитів – 4

2.1.2. Загальна кількість годин – 120

2.1.3. Кількість модулів – 1

2.1.4. Кількість змістових модулів – 2

2.1.5. Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва) – -

2.2. Характеристика освітнього компонента:

2.2.1. Форма навчання – *очна (денна), заочна.*

2.2.2. Статус ОК (обов'язковий/самостійного вибору) – *обов'язковий ОК професійної та практичної підготовки.*

2.2.3. Передумови для вивчення ОК (перелік ОК, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання) – *Основи психології та педагогіки, Професійна педагогіка.*

ПР 05. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами.

ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою.

ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.

ПР 12. Уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.

ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.

ПР 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.

ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

3. Обсяг освітнього компонента

3.1. Інформаційний обсяг освітнього компонента

Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні основи освітнього менеджменту

Тема 1 Концептуальні засади менеджменту освіти

Сутність, цілі і завдання менеджменту освіти. Функції освітнього менеджменту. Закономірності, принципи та методи педагогічного менеджменту. Фактори ефективності та результати діяльності суб'єктів менеджменту освіти. Людино-центристський підхід в управлінні навчальними закладами.

Тема 2 Система управління освітніми закладами

Державна політика у галузі освіти. Сутність, моделі та функції державного управління освітньою діяльністю. Органи управління освітою в Україні. Інформаційне забезпечення управління у сфері освіти. Система забезпечення якості освіти та освітньої діяльності.

Тема 3. Навчальний заклад як об'єкт управління

Місія освітньої організації. Організаційно-правові основи функціонування навчальних закладів. Класифікація навчальних закладів. Джерела фінансування суб'єктів освітньої діяльності. Кошторис навчального закладу. Фінансовий менеджмент в закладах вищої освіти.

Тема 4 Організація освітнього процесу в навчальних закладах

Організація освітнього процесу: форми та методи навчання. Планування навчальної діяльності. Навчально-методичне забезпечення дисципліни. Інновації в освіті. Сутність та значення автономії в управлінні закладом вищої освіти.

Змістовий модуль 2. Соціально-управлінські та стратегічні аспекти діяльності закладу освіти

Тема 5 Соціально-психологічні аспекти менеджменту освіти

Комунікації в процесі управління. Класифікація управлінської інформації. Інформаційнокомунікаційні технології в освіті. Поняття «організаційної культури» та її функції. Етика управління.

Тема 6 Організація діяльності колективу навчального закладу

Закономірності організації колективу. Методи управління колективом. Колектив навчального закладу та його структура. Керівництво і лідерство в колективі. Оцінка ділових, професійних і особистісних якостей керівника навчального закладу.

Тема 7 Маркетинг в системі управління закладом освіти

Сутність, завдання та принципи маркетингової діяльності в освіті. Маркетингове дослідження ринку освітніх послуг. Планування та організація маркетингової діяльності у сфері освіти. Характеристика комплексу маркетингу закладу освіти.

Тема 8 Управління конкурентоспроможністю навчального закладу

Економічна сутність конкуренції та конкурентоспроможності навчального закладу. Фактори забезпечення конкурентоспроможності навчальних закладів. Механізм управління конкурентоспроможністю навчального закладу. Бенчмаркінг у системі управління конкурентоспроможністю навчальних закладів.

3.2. Розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять, програма освітнього компонента

3.2.1. Очна (денна) форма

1) Програма ОК

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	РАЗОМ	л	пр	сем	лаб	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні основи освітнього менеджменту	60	14	8	4	-	32
Тема 1 Концептуальні засади менеджменту освіти	15	2	-	2	-	11
Тема 2 Система управління освітніми закладами	15	4	2	2	-	8
Тема 3 Навчальний заклад як об'єкт управління	15	4	2		-	8
Тема 4 Організація освітнього процесу в навчальних закладах	15	4	4	-	-	7
Змістовий модуль 2. Соціально-управлінські та стратегічні аспекти діяльності закладу освіти	60	14	10	6	-	32
Тема 5 Соціально-психологічні аспекти менеджменту освіти	15	4	4	2	-	5
Тема 6 Організація діяльності колективу навчального закладу	15	4	2	2	-	7
Тема 7 Маркетинг в системі управління закладом освіти	15	2	2	2	-	10
Тема 8 Управління конкурентоспроможністю навчального закладу	15	4	2		-	8
Разом	120	28	18	10	-	64

2) Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1 Концептуальні засади менеджменту освіти	Сутність, цілі і завдання менеджменту освіти. Функції освітнього менеджменту. Закономірності, принципи та методи педагогічного менеджменту. Фактори ефективності та результати діяльності суб'єктів менеджменту освіти. Людино-центристський підхід в управлінні навчальними закладами.	2
2	Тема 2 Система управління освітніми закладами	Державна політика у галузі освіти. Сутність, моделі та функції державного управління освітньою діяльністю.	2
3		Органи управління освітою в Україні. Інформаційне забезпечення управління у сфері освіти. Система забезпечення якості освіти та освітньої діяльності.	2

4	Тема 3 Навчальний заклад як об'єкт управління	Місія освітньої організації. Організаційно-правові основи функціонування навчальних закладів.	2
5		Класифікація навчальних закладів. Джерела фінансування суб'єктів освітньої діяльності. Кошторис навчального закладу. Фінансовий менеджмент в закладах вищої освіти.	2
6	Тема 4 Організація освітнього процесу в навчальних закладах	Організація освітнього процесу: форми та методи навчання. Планування навчальної діяльності.	2
7		Навчально-методичне забезпечення дисципліни. Інновації в освіті. Сутність та значення автономії в управлінні закладом вищої освіти.	2
8	Тема 5 Соціально-психологічні аспекти менеджменту освіти	Комунікації в процесі управління. Класифікація управлінської інформації.	2
9		Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. Поняття «організаційної культури» та її функції. Етика управління.	2
10	Тема 6 Організація діяльності колективу навчального закладу	Закономірності організації колективу. Методи управління колективом. Колектив навчального закладу та його структура.	2
11		Керівництво і лідерство в колективі. Оцінка ділових, професійних і особистісних якостей керівника навчального закладу.	2
12	Тема 7 Маркетинг в системі управління закладом освіти	Сутність, завдання та принципи маркетингової діяльності в освіті. Маркетингове дослідження ринку освітніх послуг. Планування та організація маркетингової діяльності у сфері освіти. Характеристика комплексу маркетингу закладу освіти.	2
13	Тема 8 Управління конкурентоспроможністю навчального закладу	Економічна сутність конкуренції та конкурентоспроможності навчального закладу. Фактори забезпечення конкурентоспроможності навчальних закладів.	2
14		Механізм управління конкурентоспроможністю навчального закладу. Бенчмаркінг у системі управління конкурентоспроможністю навчальних закладів.	2
Разом			28

3) Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1 Концептуальні засади менеджменту освіти	Сутність, цілі і завдання менеджменту освіти. Функції освітнього менеджменту. Закономірності, принципи та методи педагогічного менеджменту. Фактори ефективності та результати діяльності суб'єктів менеджменту освіти. Людино-центристський підхід в управлінні навчальними закладами.	2

2	Тема 2 Система управління освітніми закладами Тема 3 Навчальний заклад як об'єкт управління	Державна політика у галузі освіти. Сутність, моделі та функції державного управління освітньою діяльністю. Органи управління освітою в Україні. Інформаційне забезпечення управління у сфері освіти. Система забезпечення якості освіти та освітньої діяльності. Місія освітньої організації. Організаційно-правові основи функціонування навчальних закладів. Класифікація навчальних закладів. Джерела фінансування суб'єктів освітньої діяльності. Кошторис навчального закладу. Фінансовий менеджмент в закладах вищої освіти.	2
3	Тема 5 Соціально-психологічні аспекти менеджменту освіти	Комунікації в процесі управління. Класифікація управлінської інформації. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. Поняття «організаційної культури» та її функції. Етика управління.	2
4	Тема 6 Організація діяльності колективу навчального закладу	Закономірності організації колективу. Методи управління колективом. Колектив навчального закладу та його структура. Керівництво і лідерство в колективі. Оцінка ділових, професійних і особистісних якостей керівника навчального закладу.	2
5	Тема 7 Маркетинг в системі управління закладом освіти Тема 8 Управління конкурентоспроможністю навчального закладу	Сутність, завдання та принципи маркетингової діяльності в освіті. Маркетингове дослідження ринку освітніх послуг. Планування та організація маркетингової діяльності у сфері освіти. Характеристика комплексу маркетингу закладу освіти. Економічна сутність конкуренції та конкурентоспроможності навчального закладу. Фактори забезпечення конкурентоспроможності навчальних закладів. Механізм управління конкурентоспроможністю навчального закладу. Бенчмаркінг у системі управління конкурентоспроможністю навчальних закладів.	2
Разом			10

4) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 2 Система управління освітніми закладами	Державна політика у галузі освіти. Сутність, моделі та функції державного управління освітньою діяльністю. Органи управління освітою в Україні. Інформаційне забезпечення управління у сфері освіти. Система забезпечення якості освіти та освітньої діяльності.	2

2	Тема 3 Навчальний заклад як об'єкт управління	Місія освітньої організації. Організаційно-правові основи функціонування навчальних закладів. Класифікація навчальних закладів. Джерела фінансування суб'єктів освітньої діяльності. Кошторис навчального закладу. Фінансовий менеджмент в закладах вищої освіти.	2
3	Тема 4 Організація освітнього процесу в навчальних закладах	Організація освітнього процесу: форми та методи навчання. Планування навчальної діяльності.	2
4		Навчально-методичне забезпечення дисципліни. Інновації в освіті. Сутність та значення автономії в управлінні закладом вищої освіти.	2
5	Тема 5 Соціально-психологічні аспекти менеджменту освіти	Комунікації в процесі управління. Класифікація управлінської інформації.	2
6		Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. Поняття «організаційної культури» та її функції. Етика управління.	2
7	Тема 6 Організація діяльності колективу навчального закладу	Закономірності організації колективу. Методи управління колективом. Колектив навчального закладу та його структура. Керівництво і лідерство в колективі. Оцінка ділових, професійних і особистісних якостей керівника навчального закладу.	2
8	Тема 7 Маркетинг в системі управління закладом освіти	Сутність, завдання та принципи маркетингової діяльності в освіті. Маркетингове дослідження ринку освітніх послуг. Планування та організація маркетингової діяльності у сфері освіти. Характеристика комплексу маркетингу закладу освіти.	2
9	Тема 8 Управління конкурентоспроможністю навчального закладу	Економічна сутність конкуренції та конкурентоспроможності навчального закладу. Фактори забезпечення конкурентоспроможності навчальних закладів. Механізм управління конкурентоспроможністю навчального закладу. Бенчмаркінг у системі управління конкурентоспроможністю навчальних закладів.	2
Разом			18

5) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		<i>Не передбачено</i>	
Разом			-

6) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1 Концептуальні засади менеджменту освіти	Сутність, цілі і завдання менеджменту освіти. Функції освітнього менеджменту. Закономірності, принципи та методи педагогічного менеджменту. Фактори	11

		ефективності та результати діяльності суб'єктів менеджменту освіти. Людино-центристський підхід в управлінні навчальними закладами.	
2	Тема 2 Система управління освітніми закладами	Державна політика у галузі освіти. Сутність, моделі та функції державного управління освітньою діяльністю. Органи управління освітою в Україні. Інформаційне забезпечення управління у сфері освіти. Система забезпечення якості освіти та освітньої діяльності.	8
3	Тема 3 Навчальний заклад як об'єкт управління	Місія освітньої організації. Організаційно-правові основи функціонування навчальних закладів. Класифікація навчальних закладів. Джерела фінансування суб'єктів освітньої діяльності. Кошторис навчального закладу. Фінансовий менеджмент в закладах вищої освіти.	8
4	Тема 4 Організація освітнього процесу в навчальних закладах	Організація освітнього процесу: форми та методи навчання. Планування навчальної діяльності. Навчально-методичне забезпечення дисципліни. Інновації в освіті. Сутність та значення автономії в управлінні закладом вищої освіти.	7
5	Тема 5 Соціально-психологічні аспекти менеджменту освіти	Комунікації в процесі управління. Класифікація управлінської інформації. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. Поняття «організаційної культури» та її функції. Етика управління.	5
6	Тема 6 Організація діяльності колективу навчального закладу	Закономірності організації колективу. Методи управління колективом. Колектив навчального закладу та його структура. Керівництво і лідерство в колективі. Оцінка ділових, професійних і особистісних якостей керівника навчального закладу.	7
7	Тема 7 Маркетинг в системі управління закладом освіти	Сутність, завдання та принципи маркетингової діяльності в освіті. Маркетингове дослідження ринку освітніх послуг. Планування та організація маркетингової діяльності у сфері освіти. Характеристика комплексу маркетингу закладу освіти.	10
8	Тема 8 Управління конкурентоспроможністю навчального закладу	Економічна сутність конкуренції та конкурентоспроможності навчального закладу. Фактори забезпечення конкурентоспроможності навчальних закладів. Механізм управління конкурентоспроможністю навчального закладу. Бенчмаркінг у системі управління конкурентоспроможністю навчальних закладів.	8
Разом			64

3.2.2. Заочна форма

1) Програма ОК

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	РАЗОМ	л	пр	сем	лаб	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні основи освітнього менеджменту	60	2	2	2	-	54
Тема 1 Концептуальні засади менеджменту освіти	15	2	-	2	-	14
Тема 2 Система управління освітніми закладами	15		2		-	-
Тема 3 Навчальний заклад як об'єкт управління	15			2	-	13
Тема 4 Організація освітнього процесу в навчальних закладах	15		-	-	14	
Змістовий модуль 2 Соціально-управлінські та стратегічні аспекти діяльності закладу освіти	60	2	4	4	-	50
Тема 5 Соціально-психологічні аспекти менеджменту освіти	15	2	2	2	-	12
Тема 6 Організація діяльності колективу навчального закладу	15				-	13
Тема 7 Маркетинг в системі управління закладом освіти	15		2	-	12	
Тема 8 Управління конкурентоспроможністю навчального закладу	15		2	2	-	13
Разом	120	4	6	6	-	104

2) Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1 Концептуальні засади менеджменту освіти	Сутність, цілі і завдання менеджменту освіти. Функції освітнього менеджменту. Закономірності, принципи та методи педагогічного менеджменту. Фактори ефективності та результати діяльності суб'єктів менеджменту освіти. Людино-центристський підхід в управлінні навчальними закладами.	2
	Тема 2 Система управління освітніми закладами	Державна політика у галузі освіти. Сутність, моделі та функції державного управління освітньою діяльністю. Органи управління освітою в Україні. Інформаційне забезпечення управління у сфері освіти. Система забезпечення якості освіти та освітньої діяльності.	

	Тема 3 Навчальний заклад як об'єкт управління	Місія освітньої організації. Організаційно-правові основи функціонування навчальних закладів. Класифікація навчальних закладів. Джерела фінансування суб'єктів освітньої діяльності. Кошторис навчального закладу. Фінансовий менеджмент в закладах вищої освіти.	
	Тема 4 Організація освітнього процесу в навчальних закладах	Організація освітнього процесу: форми та методи навчання. Планування навчальної діяльності. Навчально-методичне забезпечення дисципліни. Інновації в освіті. Сутність та значення автономії в управлінні закладом вищої освіти.	
2	Тема 5 Соціально-психологічні аспекти менеджменту освіти	Комунікації в процесі управління. Класифікація управлінської інформації. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. Поняття «організаційної культури» та її функції. Етика управління.	2
	Тема 6 Організація діяльності колективу навчального закладу	Закономірності організації колективу. Методи управління колективом. Колектив навчального закладу та його структура. Керівництво і лідерство в колективі. Оцінка ділових, професійних і особистісних якостей керівника навчального закладу.	
	Тема 7 Маркетинг в системі управління закладом освіти	Сутність, завдання та принципи маркетингової діяльності в освіті. Маркетингове дослідження ринку освітніх послуг. Планування та організація маркетингової діяльності у сфері освіти. Характеристика комплексу маркетингу закладу освіти.	
	Тема 8 Управління конкурентоспроможністю навчального закладу	Економічна сутність конкуренції та конкурентоспроможності навчального закладу. Фактори забезпечення конкурентоспроможності навчальних закладів. Механізм управління конкурентоспроможністю навчального закладу. Бенчмаркінг у системі управління конкурентоспроможністю навчальних закладів.	
		Разом	4

3) Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1 Концептуальні засади менеджменту освіти	Сутність, цілі і завдання менеджменту освіти. Функції освітнього менеджменту. Закономірності, принципи та методи педагогічного менеджменту. Фактори ефективності та результати діяльності суб'єктів менеджменту освіти. Людино-центристський підхід в управлінні навчальними закладами.	2

	Тема 2 Система управління освітніми закладами	Державна політика у галузі освіти. Сутність, моделі та функції державного управління освітньою діяльністю. Органи управління освітою в Україні. Інформаційне забезпечення управління у сфері освіти. Система забезпечення якості освіти та освітньої діяльності.	
	Тема 3 Навчальний заклад як об'єкт управління	Місія освітньої організації. Організаційно-правові основи функціонування навчальних закладів. Класифікація навчальних закладів. Джерела фінансування суб'єктів освітньої діяльності. Кошторис навчального закладу. Фінансовий менеджмент в закладах вищої освіти.	
2	Тема 5 Соціально-психологічні аспекти менеджменту освіти	Комунікації в процесі управління. Класифікація управлінської інформації. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. Поняття «організаційної культури» та її функції. Етика управління.	2
	Тема 6 Організація діяльності колективу навчального закладу	Закономірності організації колективу. Методи управління колективом. Колектив навчального закладу та його структура. Керівництво і лідерство в колективі. Оцінка ділових, професійних і особистісних якостей керівника навчального закладу.	
3	Тема 7 Маркетинг в системі управління закладом освіти Тема 8 Управління конкурентоспроможністю навчального закладу	Сутність, завдання та принципи маркетингової діяльності в освіті. Маркетингове дослідження ринку освітніх послуг. Планування та організація маркетингової діяльності у сфері освіти. Характеристика комплексу маркетингу закладу освіти. Економічна сутність конкуренції та конкурентоспроможності навчального закладу. Фактори забезпечення конкурентоспроможності навчальних закладів. Механізм управління конкурентоспроможністю навчального закладу. Бенчмаркінг у системі управління конкурентоспроможністю навчальних закладів.	2
Разом			6

4) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що вносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 2 Система управління освітніми закладами	Державна політика у галузі освіти. Сутність, моделі та функції державного управління освітньою діяльністю. Органи управління освітою в Україні. Інформаційне забезпечення управління у сфері освіти. Система забезпечення якості освіти та освітньої діяльності.	2

	Тема 3 Навчальний заклад як об'єкт управління	Місія освітньої організації. Організаційно-правові основи функціонування навчальних закладів. Класифікація навчальних закладів. Джерела фінансування суб'єктів освітньої діяльності. Кошторис навчального закладу. Фінансовий менеджмент в закладах вищої освіти.	
	Тема 4 Організація освітнього процесу в навчальних закладах	Організація освітнього процесу: форми та методи навчання. Планування навчальної діяльності. Навчально-методичне забезпечення дисципліни. Інновації в освіті. Сутність та значення автономії в управлінні закладом вищої освіти.	
2	Тема 5 Соціально-психологічні аспекти менеджменту освіти	Комунікації в процесі управління. Класифікація управлінської інформації. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. Поняття «організаційної культури» та її функції. Етика управління.	2
	Тема 6 Організація діяльності колективу навчального закладу	Закономірності організації колективу. Методи управління колективом. Колектив навчального закладу та його структура. Керівництво і лідерство в колективі. Оцінка ділових, професійних і особистісних якостей керівника навчального закладу.	
3	Тема 7 Маркетинг в системі управління закладом освіти	Сутність, завдання та принципи маркетингової діяльності в освіті. Маркетингове дослідження ринку освітніх послуг. Планування та організація маркетингової діяльності у сфері освіти. Характеристика комплексу маркетингу закладу освіти.	2
	Тема 8 Управління конкурентоспроможністю навчального закладу	Економічна сутність конкуренції та конкурентоспроможності навчального закладу. Фактори забезпечення конкурентоспроможності навчальних закладів. Механізм управління конкурентоспроможністю навчального закладу. Бенчмаркінг у системі управління конкурентоспроможністю навчальних закладів.	
		Разом	6

5) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		<i>Не передбачено</i>	
		Разом	-

б) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1 Концептуальні засади менеджменту освіти	Сутність, цілі і завдання менеджменту освіти. Функції освітнього менеджменту. Закономірності, принципи та методи педагогічного менеджменту. Фактори ефективності та результати діяльності суб'єктів менеджменту освіти. Людино-центристський підхід в управлінні навчальними закладами.	14
2	Тема 2 Система управління освітніми закладами	Державна політика у галузі освіти. Сутність, моделі та функції державного управління освітньою діяльністю. Органи управління освітою в Україні. Інформаційне забезпечення управління у сфері освіти. Система забезпечення якості освіти та освітньої діяльності.	13
3	Тема 3 Навчальний заклад як об'єкт управління	Місія освітньої організації. Організаційно-правові основи функціонування навчальних закладів. Класифікація навчальних закладів. Джерела фінансування суб'єктів освітньої діяльності. Кошторис навчального закладу. Фінансовий менеджмент в закладах вищої освіти.	13
4	Тема 4 Організація освітнього процесу в навчальних закладах	Організація освітнього процесу: форми та методи навчання. Планування навчальної діяльності. Навчально-методичне забезпечення дисципліни. Інновації в освіті. Сутність та значення автономії в управлінні закладом вищої освіти.	14
5	Тема 5 Соціально-психологічні аспекти менеджменту освіти	Комунікації в процесі управління. Класифікація управлінської інформації. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. Поняття «організаційної культури» та її функції. Етика управління.	12
6	Тема 6 Організація діяльності колективу навчального закладу	Закономірності організації колективу. Методи управління колективом. Колектив навчального закладу та його структура. Керівництво і лідерство в колективі. Оцінка ділових, професійних і особистісних якостей керівника навчального закладу.	13
7	Тема 7 Маркетинг в системі управління закладом освіти	Сутність, завдання та принципи маркетингової діяльності в освіті. Маркетингове дослідження ринку освітніх послуг. Планування та організація маркетингової діяльності у сфері освіти. Характеристика комплексу маркетингу закладу освіти.	12
8	Тема 8 Управління конкурентоспроможністю навчального закладу	Економічна сутність конкуренції та конкурентоспроможності навчального закладу. Фактори забезпечення конкурентоспроможності навчальних закладів. Механізм управління	13

	конкурентоспроможністю навчального закладу. Бенчмаркінг у системі управління конкурентоспроможністю навчальних закладів.	
Разом		104

4. **Форми та методи викладання, навчання й оцінювання**

4.1. Форми та методи викладання, навчання: словесні методи: лекція, лекція-презентація, лекція-дискусія, пояснення; практичні заняття: аналіз кейсів управлінських процесів, розробка проєктів управління; семінарські заняття; наочні методи: презентація, схеми, таблиці; проблемно-пошукові методи; дистанційне навчання з використанням системи Moodle.

4.2. Форми та методи поточного контролю: індивідуальне та фронтальне опитування; аналіз і самоаналіз управлінських кейсів; презентація розроблених управлінських проєктів; письмові форми контролю: тестування, контрольні та самостійні роботи.

4.3. Форми та методи підсумкового контролю: екзамен.

5. **Засоби діагностики результатів навчання**

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- екзамен;
- тести;
- командні проєкти;
- аналітичні реферати;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6. **Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти**

6.1. Шкала оцінювання з ОК у балах за всі види навчальної діяльності (шкала Інституту), яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну (державну) шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Диференційований залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано з оцінкою «відмінно»
82-89	B (дуже добре)	Добре	Зараховано з оцінкою «добре»
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	Зараховано з оцінкою «задовільно»
60-64	E (достатньо)		

35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

6.2. Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з вивчення ОК «Основи освітнього менеджменту»:

6.2.1. Розподіл вагових коефіцієнтів для екзамену (для денної форми навчання):

Екзамен:

Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)				Екзамен	Рейтингова (підсумкова) оцінка з ОК (100 балів)
20 %				40 %				40 %	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		

6.2.2. Розподіл вагових коефіцієнтів для екзамену (для заочної форми навчання):

Екзамен:

Змістовий модуль								Екзаме н	Рейтингова (підсумкова) оцінка з ОК (100 балів)
МКР та підсумкова оцінка за змістовий модуль, враховуючи оцінку за захист навчального матеріалу, що вноситься на самостійне вивчення									
60 %								40 %	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		

7. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності здобувача вищої освіти

7.1. Компетентності (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види	Критерії оцінювання
---	----------------------------

навчальної діяльності	
98-100	Здобувач має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Здобувач володіє узагальненими знаннями з ОК, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Здобувач володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні ОК; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання здобувача досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Здобувач правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Здобувач розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.

65-69	Здобувач розуміє сутність ОК, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Здобувач володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Здобувач намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Здобувач мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

7.2. Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання здійснюється за 100-бальною системою.

7.3. Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

7.4. Оцінювання навчального матеріалу, що виносить на самостійне вивчення для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

7.5. Оцінювання екзамену здійснюється за 100-бальною системою.

8. Інструменти, обладнання, програмне, методичне забезпечення освітнього компонента

Робоча програма (розглянута та схвалена на засіданні кафедри). Плани занять, конспект лекцій. Перелік основної та додаткової літератури. Методичні розробки для проведення окремих занять.

9. Перелік екзаменаційних питань з ОК «Основи освітнього менеджменту»

1. Сутність, цілі та завдання освітнього менеджменту.
2. Освітній менеджмент як складова системи управління освітою.
3. Функції освітнього менеджменту та їх характеристика.
4. Закономірності та принципи педагогічного менеджменту.
5. Методи управління в системі освітнього менеджменту.
6. Людиноцентристський підхід в управлінні закладом освіти.
7. Фактори ефективності управління освітніми організаціями.
8. Результативність діяльності суб'єктів менеджменту освіти.
9. Державна політика у сфері освіти та її основні напрями.
10. Сутність та моделі державного управління освітньою діяльністю.

11. Система органів управління освітою в Україні.
12. Інформаційне забезпечення управління у сфері освіти.
13. Система забезпечення якості освіти та освітньої діяльності.
14. Навчальний заклад як об'єкт управління.
15. Місія, стратегічні цілі та завдання освітньої організації.
16. Організаційно-правові основи функціонування закладів освіти.
17. Класифікація закладів освіти.
18. Джерела фінансування суб'єктів освітньої діяльності.
19. Кошторис закладу освіти та його структура.
20. Основи фінансового менеджменту в закладах освіти.
21. Організація освітнього процесу в закладах освіти.
22. Форми та методи організації освітнього процесу.
23. Планування навчальної діяльності у закладі освіти.
24. Навчально-методичне забезпечення освітньої дисципліни.
25. Інноваційна діяльність у системі освіти.
26. Сутність та значення автономії закладу вищої освіти.
27. Комунікації в системі управління закладом освіти.
28. Управлінська інформація та її класифікація.
29. Інформаційно-комунікаційні технології в управлінні освітою.
30. Організаційна культура закладу освіти та її функції.
31. Етика управлінської діяльності керівника закладу освіти.
32. Закономірності формування та розвитку колективу закладу освіти.
33. Методи управління педагогічним колективом.
34. Структура колективу закладу освіти.
35. Керівництво і лідерство в освітній організації.
36. Професійні та особистісні якості керівника закладу освіти.
37. Сутність маркетингової діяльності у сфері освіти.
38. Принципи та завдання маркетингу освітніх послуг.
39. Маркетингові дослідження ринку освітніх послуг.
40. Планування маркетингової діяльності закладу освіти.
41. Комплекс маркетингу закладу освіти.
42. Конкуренція та конкурентоспроможність у сфері освітніх послуг.
43. Фактори забезпечення конкурентоспроможності закладу освіти.
44. Механізми управління конкурентоспроможністю закладу освіти.
45. Бенчмаркінг у системі управління конкурентоспроможністю закладу освіти.
46. Використання цифрових технологій у системі управління закладом освіти.
47. Автоматизація адміністративних процесів у навчальному закладі.
48. Електронні системи управління навчальним процесом.
49. Інформаційні ресурси для прийняття управлінських рішень.
50. Методи аналізу ефективності управління з використанням ІКТ.
51. Структура цифрової освітньої платформи.
52. Роль LMS (Learning Management System) в освітньому процесі.
53. Організація дистанційного навчання в закладах освіти.

54. Використання хмарних технологій у навчальній організації.
55. Цифрові інструменти моніторингу навчальної діяльності.
56. Педагогічний аналіз даних навчальної діяльності.
57. Розробка електронних навчальних матеріалів.
58. Методи оцінювання ефективності освітніх цифрових продуктів.
59. Використання візуалізацій та інфографіки в освітньому менеджменті.
60. Механізми забезпечення кібербезпеки в закладі освіти.
61. Захист персональних даних здобувачів освіти.
62. Використання цифрових сервісів для комунікації з батьками та студентами.
63. Інтеграція електронних журналів і розкладів у систему управління.
64. Педагогічні стратегії цифрової трансформації закладу освіти.
65. Цифрова документація в управлінні навчальним закладом.
66. Роль аналітики великих даних (Big Data) у плануванні освітнього процесу.
67. Використання штучного інтелекту для підтримки управлінських рішень.
68. Розробка цифрових стратегій розвитку навчального закладу.
69. Системи контролю якості освіти з використанням ІКТ.
70. Впровадження електронних тестів і оцінювання компетенцій.
71. Методи забезпечення доступності цифрових освітніх ресурсів.
72. Використання мобільних додатків для управління навчальною діяльністю.
73. Організація онлайн-конференцій та вебінарів у навчальному закладі.
74. Цифрові інструменти для управління кадровим потенціалом закладу.
75. Використання електронних платформ для підвищення кваліфікації педагогів.
76. Цифрові інструменти планування бюджетних ресурсів.
77. Управління проектами освітньої діяльності за допомогою ІТ-систем.
78. Механізми автоматизованої звітності закладу освіти.
79. Використання ERP-систем у вищих навчальних закладах.
80. Впровадження цифрових сервісів для управління практикою студентів.
81. Методи мотивації педагогічного колективу через цифрові інструменти.
82. Розробка навчальних курсів із застосуванням мультимедіа.
83. Використання онлайн-платформ для взаємодії з соціальними партнерами.
84. Підвищення ефективності комунікацій у колективі через цифрові сервіси.
85. Впровадження систем дистанційного контролю за навчальною діяльністю.
86. Використання віртуальних лабораторій у професійній освіті.
87. Методи цифрового супроводу практичної підготовки студентів.
88. Розробка освітніх порталів та інтеграція з державними системами.
89. Управління змінами в закладі освіти із застосуванням цифрових технологій.

90. Використання соціальних мереж як інструменту освітнього менеджменту.
91. Моделювання освітніх процесів із застосуванням цифрових симуляцій.
92. Інноваційні методики навчання з підтримкою інформаційних технологій.
93. Роль цифрових сертифікацій та електронних дипломів.
94. Методи оцінювання ефективності цифрових трансформацій закладу.
95. Педагогічне проектування навчальних програм із застосуванням ІКТ.
96. Використання інтерактивних дошок та навчальних платформ у закладі.
97. Забезпечення міжсекторальної взаємодії через цифрові сервіси.
98. Вплив цифровізації на конкурентоспроможність навчального закладу.
99. Розробка політик електронного навчання та дистанційного управління.
100. Перспективи розвитку освітнього менеджменту в умовах цифрової трансформації.

10. Рекомендовані джерела інформації

10.1. Основна література

1. Баєва О. В. Менеджмент і адміністрування: в 2 ч. Ч. II. Менеджмент: навч. посіб. / [О. В. Баєва, Н. І. Новальська, Л. О. Згалат-Лозинська]. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 326 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/men_adm_2.pdf
2. Менеджмент : навч. посіб. / Н. С. Краснокутська, О. Ю. Лінькова, та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/items/c234dd7f-3af8-4fd1-98d5-57e19ae2a95a>
3. Менеджмент : Підручник / С. Ю. Бірюченко, К. О. Бужимська, І. В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т. П. Остапчук. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир : Вид-во «Рута», 2021. 856 с. URL: <https://eztuir.ztu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8068/1/%D0%9C%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82.pdf>
4. Менеджмент : підручник. / М. М. Шкільняк, О. Ф. Овсянюк, Бердадіна Ж. Л. Крисько, І. О. Демків. Тернопіль : ЗУНУ, 2022 р. 258 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/46199/1/MenedjmentPD_B5_1.11.22.pdf
5. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з курсу – Основи менеджменту для студентів спеціальності 073 Менеджмент, усіх форм навчання [уклад. Яценко О. М., Ульяновченко Н. В.]. Харків : НТУ "ХПІ", 2023. 29 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/156a14c3-ad93-4cda-867a-47f42ae9ebec/content>
6. Основи менеджменту. Теорія і практика : Навч. посіб. / Г. Є. Мошек, І. П. Миколайчук, Ю. І. Палеа, Ю. В. Поканевич, А. С. Соломко, О. В. Коваленко, Н. В. Коваленко, В. С. Ціпурина, Г. П. Сиваненко, О. І. Белова; за заг. ред. проф. Мошека Г. Є. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 528 с. URL: <https://lira-k.com.ua/preview/12290.pdf>

7. Основи менеджменту : Конспект лекцій: навч. посіб. / Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021. 166 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/41193/1/Managment.pdf>
8. Стахів О. Г., Явнюк О. І., Волощук В. В. Основи менеджменту : навч. посіб. ; За наук. ред. док. екон. наук, проф. М. Г. Бойко. Івано-Франківськ : «Лілея НВ», 2015. 336 с. URL: https://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/vstup_do_menedzmentu.pdf
9. An Introduction to Management. URL: <https://courses.lumenlearning.com/boundless-business/chapter/an-introduction-to-management/>
10. Rudominer R. Corporate Social Responsibility Matters: Ignore Millennials at Your Peril. 2017. URL: <https://www.huffingtonpost.com/ryan-rudominer/corporate-social-responsibility-matters-9-b-9155670.html>

10.2. Додаткова література

11. Бізнес-менеджмент і адміністрування: навч. посіб. / К. О. Бояринова, М. О. Кравченко, К. О. Копішинська. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 383 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/50021>
12. Воронкова В. Г. Інформаційно-комунікаційний менеджмент: навчально-метод. посіб. Запоріжжя, ЗДІА, 2018. 158 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/684>
13. Лаврук О. В., Лаврук Н. А. Мотивація персоналу державних службовців в контексті трансформацій ринку праці України в умовах воєнного стану. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2025. Випуск 47. С. 51-60. DOI <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2025.47.9>
14. Лаврук О. В., Лаврук Н. А., Кушнір Л. А. Політика управління та вдосконалення професійних компетенцій працівників в Україні. *Інклюзивна економіка*. 2024. № 4 (06). С. 65-73. https://doi.org/10.32782/inclusive_economics.6-10
15. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності (конспект лекцій): навч. посібн. / А. Р. Дунська, К.О. Кузнецова Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 181с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/50100/1/ManagD_2022_konspekt.pdf
16. Менеджмент: базовий курс (практикум) : навч. посібн. / Ю.Є. Петруня, С. П. Коляда, Н. С. Ковтун, В. Ю. Петруня. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2022. 140 с. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/4792>
17. Основи менеджменту: конспект лекцій / В. М. Стамат, А.С. Полторац. Миколаїв: МНАУ, 2022. 162 с. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/11576/1/stamat-osn-menedzhment-lekc-2022.pdf>
18. Файнзібельт Л.С., Жуковська О.А., Якимчук В.С. Теорія прийняття рішень: підручник. Київ: Освіта України, 2018. 246 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/22849>

18.1. Інформаційні ресурси

1. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
2. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>
3. Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua>